

опредѣление на понятието ритъмъ, споредъ разбиранията на хаджи Ангела: „Ритмусъ, усулъ по турски, това е равномерно музикайско, съ което се оправятъ всички вонкашни свирци, църковни пѣвци и други нови художественици.“ За пояснение значението на ритъма въ музиката той взима за примѣръ медникаритъ (бакърджиитъ), „които безъ ритъмъ (равномѣрието) не могатъ да си вършатъ работата, когато седемъ или осемъ души топятъ медъ съ чуковетъ“. Той между другото опредѣля и възрастта, когато човѣкъ е способенъ да усвои музиката: „Теоритикото пише, който ще се учи музика, да не е по-долу отъ 13 години, нито отъ 30 години по-горе; ако е отъ 13 по-долу, за да се не повреди, ако ли е отъ 30 по-нагоре, не може стана съвършенъ“.

Голѣмъ интересъ представляватъ отъ себе си мислитѣ, които изказва той въ края на своя предговоръ. Тѣзи разсждения представятъ Хаджи Ангела като единъ твърде напредналъ въ умствено отношение българинъ съ неговитѣ трезвени разбирания не само въ областта на специалността му, по музикайскитѣ въпроси, но и въ другитѣ области на живота. Ето нѣкои отъ тѣхъ: „Най-зловреденъ човѣкъ на свѣта е полуучениятъ, въ който мѣчно може да се намѣри нѣкоя добринка. Проститѣ хора, съ изключение на ония, които сж зле възпитани, сж по-прави и по-любоchestни благодарение на изправлението на вѣрата. А най-прави и похвални сж ония, които сж се сподобили съ доволно (достатъчно) учение и чрезъ философията като сж разбрали суетата свѣтовна, чувствуватъ че на словестни човѣци много е срамотно и грозно да употрѣбаватъ нравитѣ на безсловеснитѣ диви звѣрове. Такива човѣци толкова почитатъ и съхраняватъ характера на човѣчеството, щото отъ многото нивно любоchestие, не можемъ намѣри въ нихъ никаква малка грѣшка“. Тѣзи мѣдри негови разсждения говорятъ за нравствения духовенъ ликъ на тоя прочутъ нашъ музикологъ. А опредѣлението, което той дава на народната музика, като най-сладка, съ думитѣ: „Ученитъ и неученитъ, които не сж вкусили отъ коя да е музика, трѣбва да знаятъ, че на кое да е мѣсто най-сладка и похвална е оная музика, която прилича на народнитѣ пѣсни на мѣстото“, — ясно говори какви дълбоки и положителни сж били неговитѣ схващания за значението на народната пѣсенъ като основа на народната музика. Тази мисль, която била пренебрѣгвана отъ нашитѣ музиколози следъ освобождението на България и ние бѣхме тръгнали по чужди теркове, като дойдохме до положението да изхвърлимъ отъ училищата църковното пѣние и народната пѣсенъ, сега напълно е възприета отъ новото българско музикално съзнание. Ние вече се излѣкувахме отъ тая болестъ, що се касае до народната ни пѣсенъ и любовта къмъ нея се култивира не само отъ училищата, но и отъ всички музикални фактори, включително и отъ М-вото на народната просвѣта. Това по-